

POSTANOWIENIE

17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 17 października 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku Z. K.

z udziałem J. C.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej J. C.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 25 stycznia 2023 r., III Ca 160/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od J. C. na rzecz Z. K. 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu, do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 25 stycznia 2023 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego w Nowym Targu uwzględniając wniosek o zasiedzenie nieruchomości (pkt 1.), oddalił apelację w pozostałej części (pkt 2.) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 3.).

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wywiodła uczestniczka, zaskarżając je w zakresie punktu 1. I.-II., tj. w części uwzględniającego wniosek

o zasiedzenie. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca powołała się na dyspozycję art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Zarzuciła nieważność postępowania apelacyjnego z uwagi na rozpoznanie sprawy przez Sąd drugiej instancji w składzie jednoosobowym. Ponadto wskazała na oczywistą zasadność skargi, stwierdzając, że „(...) podstawa rozstrzygnięcia w sposób rażący stoi w sprzeczności z treścią norm prawnych szerzej opisanych w zarzutach.”.

Wnioskodawczynie domagała się odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzeczenia o kosztach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Skarga kasacyjna uczestniczki nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżąca skutecznie wykazała występowanie w sprawie przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do najdalej idącego wniosku, związanego z zarzutem nieważności postępowania należy wyjaśnić, że Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w tej sprawie, podziela pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2024 r., III CZ 339/23, zgodnie z którym nie zachodzi nieważność postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.) w przypadku, gdy ustawa (choćby tylko temporalna) wprost wskazuje skład sądu,

i sprawa została rozpoznana w takim właśnie składzie, czyli zgodnie z kryteriami ustawowymi. Stanowisko takie prezentował także Sąd Najwyższy we wcześniejszych orzeczeniach wskazując, że rozpoznanie sprawy przez sąd w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15zzs1 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, nie może być uznane za skutkujące nieważnością postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c. (zob. np.: postanowienie SN z 15 marca 2023 r., I CSK 4340/22). Ponadto, skoro sprawa została rozpoznana zgodnie z wymogami ustawowymi, nawet jeśli tzw. ustawa COVID-19 miała charakter epizodyczny, to nie może być także mowy o uznaniu, że strony tak procedowanego postępowania zostały pozbawione możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Niezasadne są także zarzuty wskazujące na naruszenie przez powyższe pryncypiów, takich jak konstytucyjne zasady uczciwego i rzetelnego procesu cywilnego.

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r. III PZP 6/22. Po pierwsze wskazana uchwała została wydana już po zapadnięciu zaskarżonego orzeczenia ze skutkiem na przyszłość. Po drugie orzeczenie to zapadło bez uwzględnienia literalnej treści art. 379 pkt 4 k.p.c. Skład sądu orzekającego w sprawie niniejszej nie był sprzeczny z przepisami prawa, bo ustawa COVID-19 przewidywała skład jednoosobowy jako właściwy do orzekania w sprawie. Przestanka nieważności postępowania zostały przez ustawodawcę wyliczone enumeratywnie w przepisie art. 379 k.p.c., nie można ich interpretować rozszerzająco (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2024 r., III CZ 339/23).

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych praw możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni

i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

Uczestniczka na gruncie rozpoznawanej sprawy nie sprostала temu obowiązkowi. Okoliczności wskazywane w skardze kasacyjnej, mające w ocenie skarżącej świadczyć o oczywistej zasadności skargi, w istocie wskazują jedynie na odmienną, korzystną dla uczestniczki, interpretację ustalonego w sprawie stanu faktycznego. Wydając zaskarżone rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy dokonał bardzo wnikliwej analizy zgromadzonego materiału dowodowego – przede wszystkim zeznań świadków, zestawiając ich twierdzenia przedstawione w rozpoznawanej sprawie i innych postępowaniach toczących się z udziałem uczestniczek. Sąd szczegółowo przeanalizował także losy spornej nieruchomości od lat 50tych XX wieku. Na tej podstawie ustalił stan faktyczny sprawy, który jest dla Sądu Najwyższego wiążący. Skarżąca zapomina bowiem, że Sąd Najwyższy, wobec jednoznacznej dyspozycji art. 398¹³ § 2 k.p.c., pozostaje związany ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez sądy powszechne, które nie mogą stanowić przedmiotu badania na etapie postępowania kasacyjnego. Tymczasem rozważania wniosku i skargi skupiają się przede wszystkim na kwestionowaniu dokonanej przez Sąd drugiej instancji oceny dowodów, co na tym etapie postępowania należy uznać za niedopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Zastrzeżenia budzi także sposób prezentowania przez uczestniczkę swojego stanowiska w sprawie. Zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odesłania do dalszych elementów skargi kasacyjnej, w tym do jej zarzutów są niedopuszczalne. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie stanowią obligatoryjne elementy skargi. Rolą jej autora jest natomiast przedstawienie w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wyczerpującego wywodu prawnego dla uzasadnienia okoliczności, które przemawiają za jego uwzględnieniem. Sąd Najwyższy nie może zatem poszukiwać na łamach skargi argumentów, które uzasadniają stanowisko uczestniczki. To na skarżącej spoczywał obowiązek ich należytej prezentacji. W niniejszej sprawie uczestniczka obowiązku tego nie wypełniła.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c. w związku z § 5 pkt 1, § 2 pkt 5, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ał]